

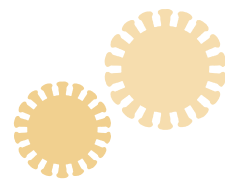

Idees clau

La funció educativa de les famílies davant el nou curs i sempre

Context

- En l'actualitat les famílies són diverses i heterogènies, i tenen diferents estils educatius (amb més o menys control, amb més o menys suport, etc.)
- Cada cop es tendeix més cap a models d'educació familiar més democràtics i negociadors
- Algunes de les principals dificultats amb què es troben les famílies són:
 - Dificultats de conciliació del temps familiar, laboral i personal (culpabilització?)
 - Rol creixent del consum
 - Feble estat del benestar amb molta càrrega per a les famílies (especialment per a les dones)
 - Crisi de relacions escola-família: increment d'exigència mútua i crítica sostinguda

El confinament: una situació crítica que ha fet necessàries respostes familiars

- La pandèmia va provocar un canvi radical de la vida quotidiana a les llars. El primer repte va ser com gestionar la vida familiar que, per definició, és diversa internament: edats, espais, pors, vida domèstica, trastorns...
- S'ha hagut de combinar amb les exigències laborals, ja sigui teletreball com, en el cas dels treballs essencials, la feina fora de casa.
- S'ha demanat a les famílies que donin suport escolar. I s'ha fet amb recursos desiguals (espais, connectivitat...) i també amb codis, cultura i currículums familiars desiguals. Com a conseqüència, s'han incrementat les desigualtats en l'aprenentatge (vegeu l'estudi de Sheila González i Xavier Bonal) i amb un major pes en les dones. A més, és un rol de suport escolar de les famílies que s'ha dut a terme amb poques orientacions
- S'ha intensificat el treball en xarxa: escoles, serveis municipals, entitats, voluntariat, famílies...

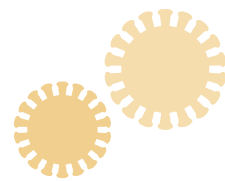
Funcions i competències de les famílies i dels professionals de l'educació

Funcions de la família: parentalitat

- Oferir un context d'aprenentatge per a la vida
 - Desenvolupament personal i psicològic
 - Capacitat d'adaptació a la realitat i als diferents contextos
 - Autonomia i responsabilitat
- Afavorir el procés de socialització
- Valorar els aprenentatges escolars

Funcions dels professionals de l'educació

- Disposen d'uns coneixements que han de poder compartir amb les famílies
- No hi ha un model únic: cada família té dret a educar com vulgui. No cal *apoderar* les famílies sinó que cal treure el poder que ja tenen

Competències familiars

- Cal activar processos en els quals la família decideixi experimentar i canviar si ho creu convenient
- Les famílies necessiten temps per avaluar i per trobar les seves pròpies solucions

Competències dels professionals de l'educació

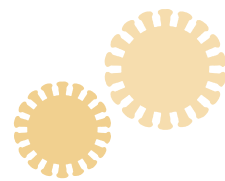
- Cal sortir de la impaciència professional i evitar pensar que existeix la solució correcta
- Cal reconèixer que les famílies tenen la seva responsabilitat i faran canvis que considerin adients
- Cal afavorir complicitats amb les famílies i mostrar empatia

Com ens posicionem? Revisem el plantejament i canviem l'enfocament

- En la relació entre els tres grans contextos d'aprenentatge (família, escola i comunitat) cal abandonar models experts (on uns saben i els altres han d'aprendre), no parlar des d'una posició de fortlesa i reconèixer la legitimitat del coneixement dels altres
- Cal avançar cap a un model de partenariat: compartir, buscar el reconeixement recíproc i un enfocament basat en el diàleg, treballar des de les potencialitats de cada família i no intentar canviar els estils educatius

La municipalitat i els espais de suport a la funció educativa de les famílies

- Cal enfortir el municipalisme, un espai divers on es troben totes les famílies, edats, oci, comerç, cultura, interessos i possibilitats de participació i pertinença
- Cada espai municipal té especificitats i ha d'afavorir una reflexió conjunta incorporant les famílies i col·laborant amb l'escola (però sense una relació de dependència)

Estratègies municipals per afavorir la funció educativa de les famílies

Acostament escoles-famílies: crear marcs de confiança i participació de les famílies

- Dinamitzar debats sobre la relació escola-família en el marc de treballs compartits amb els centres educatius
- Afavorir la formació compartida entre docents i professionals de l'educació no formal

Coneixement de la visió educativa de famílies i infants

- Buscar canals per recollir les visions, propostes i inquietuds de les famílies

Suport personalitzat a les famílies

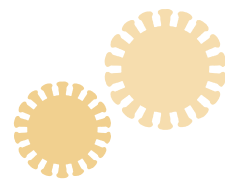
- Dispositius electrònics, beques de material, beques per a extraescolars, ajuts econòmics...
- Incorporació de les famílies en els espais d'educació no formal d'infants i joves
- Acompanyament emocional
- Acompanyament a l'escolarització

Espais de trobada i intercanvi entre famílies

- Espais de suport mutu, vincle, coneixement i aprenentatge compartit (com per exemple els Espais de Debat Educatiu)
- Estratègies que incorporin la diversitat de famílies. Si cal, diversificar els espais.

Municipi educador

- Els ajuntaments formem part d'una xarxa de corresponsabilitats educatives (escoles, equipaments, serveis municipals, famílies, entitats...)
- Cal incorporar les famílies a la xarxa d'agents i espais que eduquen per generar oportunitats educatives i lluitar contra les desigualtats.

Aquests continguts provenen del seminari en línia "La funció educativa de les famílies davant el nou curs i sempre", impartit per Maria Jesús Comellas, doctora en Psicologia i professora emèrita de la UAB, i Marga Bernárdez, tècnica d'educació de l'Ajuntament de Montornès del Vallès. El seminari va ser organitzat per la Gerència de Serveis d'Educació el dia 16 de juliol de 2020.

Vídeo de la sessió:

<https://youtu.be/hC-vZEtsTvs>

Presentació de Maria Jesús Comellas:

<https://www.diba.cat/documents/113226/1678694/webinarMJComellasFamiliesdef.ppt>

Presentació de Marga Bernárdez:

<https://www.diba.cat/documents/113226/1678694/webinar+funcio+educativa+families/0ac7f3f6-3b74-4c79-82fd-27632f6cb028>

Article a "El blog de l'educació local":

<http://diarieducacio.cat/blogs/educaciolocal/2020/07/16/la-funcio-educativa-de-les-families-davant-el-nou-curs-i-sempre>